

Turkic Weekly

2016/42

Turkic Weekly 2016 31 (42) (17-23 Ekim)

Turkic Weekly, Türk dünyasında yer alan haftanın en önemli gelişmelerini değerlendirmektedir. **Turkic Weekly**, Türk dili konuşan ülkelerde cereyan eden güncel meseleler hakkında güvenilir bilgi ve objektif analiz sunmaktadır.

Turkic Weekly analitik bülteni **Uluslararası Türk Akademisi** tarafından hazırlanmıştır.

AZERBAYCAN BAĞIMSIZLIK GÜNÜNÜ KUTLAMAKTA

18 Ekim tarihinde Azerbaycan Cumhuriyeti Bağımsızlık Gününü kutladı. Aynı gün Heydar Aliyev Merkezi'nde ülkenin Bağımsızlık Günü münasebetiyle resmi resepsiyon organize edildi. Anılan etkinliğe Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Başkanı İlham Aliyev katıldı.

Azerbaycan halkını Bağımsızlık Günü ile kutlayan İ.Aliyev “Bundan yirmi yıl önce 18 Ekim 1991 tarihinde Azerbaycan’ın Yüksek Konseyi devletimizin bağımsızlığına dair Anayasa belgesini kabul etmişti. Böylece Azerbaycan 20. yüzyılda ikinci defa bağımsızlığına kavuşmuştur. 1918 yılında Azerbaycan’da Müslüman dünyasının birinci demokratik cumhuriyeti kurulmuştu. Bizler İslam dünyasında bir ilk olmamız nedeniyle gurur duyma hakkına sahibiz. 1991 yılında da Azerbaycan eski Sovyet cumhuriyetlerinden bağımsızlığını ilk sırada ilan eden devletler arasında yer almıyordu. Azerbaycan Sovyet cumhuriyetleri arasında devlet bağımsızlığını 13. sırada ilan eden bir ülkedir. Bu bizim tarihimizdir. Bizim geçmişimizi unutmamamız ve tarihimizi bilmemiz gerekir” diye konuştu.

Yerel basına göre Azerbaycan’ın Bağımsızlık Günü dünyanın birçok ülkelerinde kutlanmış olup, Kazakistan, Rusya, Avustralya, İsrail ve diğer devletlerdeki Azerbaycan’ın diplomatik temsilciliklerinde Bağımsızlık bayramı münasebetiyle kutlama törenleri düzenlenmiştir.

Bununla birlikte dünyanın Devlet Başkanları Azerbaycanlıları Bağımsızlık Günü münasebetiyle kutladılar. Şöyle ki, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan ve Özbekistan gibi Türk dili konuşan ülkeler Devlet Başkanları İ.Aliyev’i Azerbaycan’ın resmi bayramı ile kutladılar. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da telefon görüşmesinde Azerbaycanlılara en içten dileklerini ileterek, kardeş halka başarı ve refah temennisinde bulundu.

TAŞKENT'TE İİT DIŞİŞLERİ BAKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİ

Özbekistan'ın başkenti Taşkent'te İslam İşbirliği Teşkilatı üye ülkelerinin Dışişleri Bakanları Konseyi'nin 43. Genel Oturumu gerçekleşti. Taşkent'te yapılan toplantıda İİT dönem başkanlığı Özbekistan'a geçmiş olup, Özbekistan teşkilatın 2017 yılında gerçekleşecek bir sonraki Genel Oturum toplantısına kadar İslam İşbirliği Teşkilatı'nın dönem başkanlığını yürütecektir.

Toplantıya İİT Genel Sekreteri İyad Amin Madani, 26 üye ülkenin Dışişleri Bakanları, ABD, Fransa, İngiltere, İtalya, İsviçre'nin İİT'teki özel temsilcileri, ayrıca BM, AGİT, Arab Ülkeleri Birliği, Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı (CICA) ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı gibi diğer uluslararası kurumlar katılmıştır.

Özbekistan tarafının açıklamasına göre Özbekistan Cumhuriyeti'nin İİT nezdindeki dönem başkanlığı "Eğitim ve aydınlanma: barış ve yapıcılığa götüren yol" resmi sloganı ile gerçekleşecektir.

Açılış töreninde ev sahibi ülke Özbekistan'ın Geçici Devlet Başkanı Şevket Mirziyev katılımcılara hitaben kutlama konuşması yaptı. Konuşmasında Özbek lideri birkaç inisiyatifte bulundu. Şöyle ki, Ş.Mirziyev İslam kültürü ve insanlık medeniyetinin gelişmesine önemli katkılarda bulunan ecdadımızın çok yönlü dini ve manevi mirasını inceleyecek bir uluslararası ilmi-araştırma merkezinin kurulmasını önerdi. Özbekistan Devlet Başkanı "Böyle bir merkezin Semerkand'taki İmam Buhari Külliyesinde kurulmasının mantıklı olacağını düşünüyoruz" diye açıkladı.

İslam İşbirliği Teşkilatı Eylül 1969 tarihinde kurulmuş olup, günümüz itibarıyla 57 ülkeyi barındıran en büyük ve etkili hükümetlerarası İslami uluslararası teşkilattir.

ÖZBEK-KIRGIZ İLİŞKİLERİNDE YENİ DÖNEM

19 Ekim tarihinde Özbekistan ve Kırgızistan Dışişleri Bakanları 2016-2017 yılları için İşbirliği Programını kabul ettiler. Protokolü imzalama töreni Kırgızistan Dışişleri Bakanı Erlan Abdıldayev'in Özbekistan'a yaptığı çalışma ziyareti esnasında gerçekleşti.

Özbekistan ve Kırgızistan Dışişleri Bakanları Abdulaziz Kamilov ve Erlan Abdıldayev'in görüşmesi çerçevesinde taraflar ticaret, ekonomi, yatırım ve diğer alanlardaki karşılıklı işbirliği perspektiflerini değerlendirdi.

Özbekistan basınına göre görüşmeler esnasında farklı düzeylerdeki ikili ilişkilerin canlandırılması ve pratik verimliliğinin artırılmasının her iki tarafın da çıkarlarına uygun olduğu vurgulanmıştır.

Bilindiği gibi, son dönemlerde Bişkek ve Taşkent'in pozisyonlarında karşılıklı yakınlaşma söz konusudur. Şöyle ki, Ekim ayının başlarında Kırgızistan Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Muhammetkali Abulgaziyev'in başkanlığındaki Kırgızistan heyeti Özbekistan'ın Andican Eyaletinde bir günlük dostluk ziyaretinde bulunmuştu. Anılan Kırgızistan heyeti devlet kurumları, yerel öz yönetim kurumları, kültür temsilcileri ve genç liderler dâhil 130 kişiden ibaret idi. Heyet içinde Oş, Batken ve Celal-Abad Eyaletlerinden resmi ve yetkili temsilciler bulunmaktaydı.

Bundan daha önce Özbekistan Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Abdulaziz Kamilov Kırgızistan'ı ziyaret ederek, Kırgızistan Devlet Başkanı Almazbek Atambayev tarafından kabul edilmişti. Basın açıklamalarına göre taraflar sınır ile su sorunları ve diğer konular dâhil en güncel karşılıklı meseleleri değerlendirmişti.

KAZAKİSTAN VE TÜRKİYE DIŐIŐLERİ BAKANLARI GÖRÜŞMESİ

20 Ekim 2016 tarihinde Almatı'da Kazakistan DıŐıŐleri Bakanı Yerlan İdrisov ve Türkiye DıŐıŐleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu başkanlığında iki ÷lke arasındaki Ortak Stratejik Planlama Grubu'nun Üçüncü Toplantısı gerçekteŐmiştir.

Toplantı esnasında taraflar Kazakistan ve Türkiye'nin farklı alanları kapsayan işbirliğini geliŐtirmenin öncelik arz eden meselelerini değerlendirdi.

Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in Nisan ve Ağustos aylarında Türkiye'ye gerçekteŐtirdiđi ziyaretleri sonucunda varılan anlaşmaların yerine getirilmesi hususlarına ayrıca önem verildi. Bunun yanısıra iki ÷lke Devlet Başkanlarının önderliğinde 2017 yılında gerçekteŐmesi planlanan Kazakistan ve Türkiye Yüksek Düzey Stratejik İşbirliği Konseyi'nin oturumuna hazırlık meseleleri de ele alındı.

DıŐıŐleri Bakanları iki ÷lke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesinin yanısıra Kazakistan-Türkiye Hükümetlerarası Ekonomik Komisyonu'nun çalışmalarını hızlandırmaya dair mutabakata varmıştı.

Y.İdrisov konuşmasında Kazakistan'da Türk üretim şirketlerinin yerleŐtirilerek, ÷lkesinin Türkiye için Avrasya Ekonomik Birliği, Orta Asya, Rusya ve Çin piyasalarına çıkıŐ sağlayabilecek bölgesel bir merkez olma kapasitesine sahip olduğunu açıkladı.

M.Çavuşoğlu Türk iş adamlarının Kazakistan'daki ortaklarla daimi ve yakın irtibat kurmaya hazır olduklarını haberdar etti. Çavuşoğlu Kazakistan'ı bağımsızlığının 25. Yıldönümü ile kutlayarak, Nazarbayev'in önderliğinde farklı alanlarda önemli başarıların gerçekteŐtirildiđinin altını çizdi.

Taraflar turizm, ulaŐtırma ve lojistik, nakliyat, askeri ve teknik, savunma sanayileri, aşırıılık ile terörizmle mücadele, Türkiye'nin Astana'daki EXPO-2017 Fuarına katılımı, ayrıca iki ÷lke vatandaşlarının karşılıklı gidip-gelmeleri ve haklarının korunması alanlarındaki işbirliği konularını değerlendirdi.

TÜRKİYE'Yİ PENTAGON BAŞKANI ZİYARET ETTİ

ABD Savunma Bakanı Ashton Carter 21 Ekim tarihinde Türkiye'ye bir ziyaret gerçekleştirdi. Çalışma ziyareti esnasında A.Carter Türkiye'nin üst düzey yetkilileri ile görüşerek, ikili ve çok yönlü işbirliği konularını değerlendirdi.

Görüşmelerin ana teması uluslararası terörizmle mücadele konusuyla ilgili idi. Amerikan tarafı Türkiye'nin DAES ve diğer terör örgütleriyle mücadele alanındaki çabalarının önemli olduğunun altını çizdi.

Basın haberlerine göre görüşmelerde öncelikle Suriye'deki, özelde Mosul'daki son durum ele alınmıştır.

Türkiye Savunma Bakanı Fikri Işık Pentagon Başkanı Ashton Carter ile görüşme gerçekleştirdi. Taraflar bölgesel güvenlik alanındaki birçok meseleleri ele aldı. "Anadolu" Haber Ajansı'nın verdiği habere göre görüşme basına kapalı ortamda yapılmıştır.

Bununla birlikte, A.Carter Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Türkiye Başbakanı Binali Yıldırım ile görüşmeler gerçekleştirdi.

Görüşmelerin ardından Türkiye Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu Türkiye'nin Suriye'de gerçekleştirdiği operasyonların ülkenin kuzeyinden güney bölgesine uzanan toprakların "İslam Devleti" örgütünden temizleninceye kadar devam edeceğini açıkladı.

A.Carter Türkiye'nin yanısıra Birleşmiş Arap Emirlikleri, Fransa ve Belçika'yı ziyaret etti. Belçika'da bulunan Pentagon Başkanı NATO Genel Merkezinde gerçekleşen görüşmelerde DAES gibi terör örgütlerinden kaynaklanan tehditlerle ilgili konuları değerlendirdi.

“NORMAND DÖRTLÜSÜ” TOPLANTISI YAPILDI

Geçtiğimiz hafta Berlin’de Almanya, Fransa, Rusya ve Ukrayna liderlerinin katılımı ile “Normand Dörtlüsü” görüşmesi gerçekleşti.

Yuvarlak masa toplantısında Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Vladimir Putin, Almanya Şansölyesi Angela Merkel, Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande ve Ukrayna lideri Petro Poroshenko Ukrayna’daki son durumun detaylarını değerlendirdi.

Uzmanlar anılan toplantı amacının mevcut durumun tespiti ile fikir teatisi olduğunu vurgulamaktadır. Çünkü bu formattaki son toplantı yarım yıl önce gerçekleşmişti. Bundan dolayı geçen hafta taraflar hiçbir belge imzalamadı. Buna rağmen görüşme planlanandan daha uzun sürdü.

Resmi kaynaklar görüşmede ulaşılan en önemli sonucun Kasım ayı sonuna kadar “Yol Haritasının” imzalanmasına dair mutabakata varılması olduğunu açıkladı. Bununla birlikte, görüşmenin resmi sonuçları olarak aşağıdaki hususlar sıralanabilir. Rusya Federasyonu Donbas bölgesinde AGİT’in silahlı polis misyonunun yerleştirilmesini destekledi. Taraflar Donbas’ın farklı bölgelerinde seçimler yapılmasının meşrutiyetini belirleyecek kriterleri öngören “Schteimeier Formülü’nü” değerlendirdi.

Almanya-Fransa-Ukrayna-Rusya dörtlüsünü içeren “Normand Formatı” 6 Haziran 2014 tarihinde Normandiya’nın (Fransa) Chateau de Benouville kentinde düzenlenen Müttefik kuvvetlerinin konuşlandırılmasının 70.Yıldönümü kutlamaları esnasında başlamıştı. Anılan format daha önce ABD, AB, Ukrayna ve Rusya (daha sonra AGİT de katıldı) arasındaki “Genevre Formatının” başarısızlıkla sonuçlanmasını takiben ortaya çıkmıştı.

TÜRK KENEŞİ UNAOC İLE BİRLİKTE KONFERANS DÜZENLEDİ

20-21 Ekim tarihlerinde İstanbul'da Türk Keneşi ile Birleşmiş Milletler Medeniyetler İttifakı (UNAOC) tarafından ortaklaşa düzenlenen “Şiddete Varan Aşırıçılıkla Mücadelede Gençliğin Rolü” başlıklı Uluslararası Konferans gerçekleşti.

Açılış töreninde BM Medeniyetler İttifakı Yüksek Temsilcisi Nassir Abdulaziz Al-Nasser, Türkiye Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Tuğrul Türkeş ve Türk Keneşi Genel Sekreteri Ramil Hasanov katılımcılara hitap ederek, günümüzde aşırıçılığın gençleri etkileyerek, tehdit altına aldığını kaydetmiştir.

Konferansın açılış törenine Birleşmiş Milletler altında çalışan kurumlar yüksek temsilcileri, Türkiye Hükümeti üyeleri, uluslararası teşkilat başkanları, diplomatlar, devlet adamları ve kanaat önderlerinin yanısıra Uluslararası Türk Akademisi'nin (TWESCO) heyeti katıldı.

İki gün boyunca devam eden toplantıya Afrika'dan Orta Asya'ya kadar 40'a yakın ülkeden çok sayıda bilim adamları, genç liderler ve seçkin uzmanlar katıldı. Konferansta aşırıçılığın siyasal, sosyal ve kalkınma boyutları incelenerek, terör örgütleri ve radikalleşme olgusunun kaynağında yatan nedenler üzerinde durulmuştur. Ayrıca aşırıçılığın önlenmesi yolunda yapılan çalışmalara gençlerin katkı sağlayabileceği hususu vurgulanmıştır.

Konferansın sonuçları 18 Kasım 2016 tarihinde Bişkek'te düzenlenecek olan, “Gençlik ve Spor” ana temalı Türk Keneşi Devlet Başkanları 6. Zirvesi'ne sunulacaktır.

ANKARA'DA TÜRK DÜNYASI BİLİM AKADEMİLERİ GENEL KURUL TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİ

20-21 Ekim tarihlerinde İstanbul'da Türk Keneşi ile Birleşmiş Milletler Medeniyetler İttifakı (UNAOC) tarafından ortaklaşa düzenlenen “Şiddete ”Varan Aşırıçılıkla Mücadelede Gençliğin Rolü” başlıklı Uluslararası Konferans gerçekleşti.

Açılış töreninde BM Medeniyetler İttifakı Yüksek Temsilcisi Nassir Abdulaziz Al-Nasser, Türkiye Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Tuğrul Türkeş ve Türk Keneşi Genel Sekreteri Ramil Hasanov katılımcılara hitap ederek, günümüzde aşırıçılığın gençleri etkileyerek, tehdit altına aldığını kaydetmiştir.

Konferansın açılış törenine Birleşmiş Milletler altında çalışan kurumlar yüksek temsilcileri, Türkiye Hükümeti üyeleri, uluslararası teşkilat başkanları, diplomatlar, devlet adamları ve kanaat önderlerinin yanısıra Uluslararası Türk Akademisi'nin (TWESCO) heyeti katıldı.

İki gün boyunca devam eden toplantıya Afrika'dan Orta Asya'ya kadar 40'a yakın ülkeden çok sayıda bilim adamları, genç liderler ve seçkin uzmanlar katıldı. Konferansta aşırıçılığın siyasal, sosyal ve kalkınma boyutları incelenerek, terör örgütleri ve radikalleşme olgusunun kaynağında yatan nedenler üzerinde durulmuştur. Ayrıca aşırıçılığın önlenmesi yolunda yapılan çalışmalara gençlerin katkı sağlayabileceği hususu vurgulanmıştır.

Konferansın sonuçları 18 Kasım 2016 tarihinde Bışkek'te düzenlenecek olan, “Gençlik ve Spor” ana temalı Türk Keneşi Devlet Başkanları 6. Zirvesi'ne sunulacaktır.

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye Devlet Başkanları tarafından 2010 yılında kurulan Türk Akademisi Uluslararası Teşkilatı, Türk dünyasının dillerini, kültürünü ve kadim çağlardan günümüze kadarki tarihini titizlikle ve kapsamlı bir şekilde inceleyen ve benzer konulardaki bilimsel araştırmaların koordinasyonunu üstlenen uluslararası örgüttür. Uluslararası Türk Akademisi, Türk dünyasının araştırma ve eğitim merkezleri arasındaki bilimsel işbirliğini teşvik etmektedir.

www.twesco.org | 57-49-86
57 Tauelsizdik caddesi, Barış ve Uyum Sarayı
Astana, 010000 | Kazakistan

 @intturkicacadem

 <https://www.facebook.com/International-Turkic-Academy-832484896847678/>